UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jncipiunt statuta predicta

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

maleſactores ſcriptores dictarum lr̃arũ
fautores opem ⁊ operã dictis maleſa/
ctoꝛibus preſtantes et oẽs q̃ ꝑmiſſa ſci/
uerint et cõſcij fuerint. niſi nobis vl̃ pe
nitẽtiaria nr̃o reuelent infra octo dies
poſtq̃ talia intellexerint q̃s in his ſcri/
ptis excõicamꝰ excõicatos publice de/
nũciẽt ⁊ ꝑcipiãt ab oĩbus artius euita/
ri et reuelari eoſdem.

Contra detentores cerocenſus.

Itẽ ꝑcipimus vt vniuerſi eccleſiarum
rectores moneãt oẽs cerocenſuales ec/
cleſiaruz ⁊ eccleſiaſticarũ ꝑſonaꝝ quo/
cunq̃ noĩe cenſeant qui cerocenſuz ha/
ctenus nõ ſoluerunt ꝙ de ſubtractis ſa
tiſfaciãt infra menſez et deinceps debi/
tis tꝑibus et ſtatutis ꝑſoluant dictũ ce
rocenſũz vt tenentur. Alioquĩ dictos
ſubtrahentes ⁊ nõ ſoluentes quos ex/
cõicamꝰ in his ſcriptis excõicatos pu/
blice nũcient ſingulis diebus dominicꝭ
et feſtiuis.

Ut quilibet habeat copiã ſtatutoꝝ.

Itez ꝑcipimus oĩbus decanis chr̃iani/
tatũ ⁊ plebanis locoꝝ vt premiſſorum
oĩm Copiã a ſigillifero curie nr̃e Colon̄
infra quindenaz recipiãt ⁊ ſibi fieri ꝓ/
curent ſub correctione debita. Alioquĩ
cõtrariũ facientes quos extunc excõica
mus in his ſcriptis excõicationis ſentẽ
tie volumus ſubiacere. ¶ Item decani
chr̃ianitatũ noĩa plebanoꝝ ſui decana/
tus ad pñs abſentiũ nobis vel officiali
nr̃o dent in ſcriptis ſub pena ꝓdicta.

Incipiũt capitula

ſtatutoꝛuz eccleſie Colonienſ editorum
a bone memoꝛie dño Henrico archiep̃o
Colonienſi primo facta.

Rimo cõtra begardos ⁊ begar
das ac ap̃los ſumentes nouã reli/
gionez ſub vmbra paupertatis.
Itẽ cõtra hereticos vtriuſq̃ ſexus
Itẽ cõtra publicos vſurarios
Itẽ cõtra illos qui ſtatuta faciũt in pre
iudicium eccleſiaſtice libertatis et nr̃e
iuriſdictionis.
Itẽ contra ꝑturbatores iuriſdictiones
officialis noſtri ⁊ alioꝝ officialiũ iuriſ/
dictionez habentium.
Itez contra prelatos vſurpãtes ſibi iu
riſdictionez nr̃az et ſe de ea intromit/
tẽtes in dioceſi Colon̄.
Itẽ ꝙ bona p̃latoꝝ et maxĩe archiep̃o/
ruz et ep̃oꝝ cedunt poſt mortẽ ſuis ſuc
ceſſoꝛibus.
Itẽ contra falſarios lr̃aruz tam ſedis
apoſtolice q̃ nr̃aruz et eccleſie nr̃e ac
ſigilloꝝ eis appenſoꝛuz:
Itez ne aliq̃s alienus ꝑmittatur in ali/
quibus eccleſijs ſeu capellis celebrare.
niſi de nr̃a vel officialis nr̃i licẽtia.
Itẽ ꝙ pro clandeſtino excõicatos nul/
lus debz abſoluere niſi officialis Colon̄
Itẽ contra abſoluentes excõicatos a
nobis ſeu officiali nr̃o. ſeu q̃ noĩa excõi
catoꝝ de lr̃is nr̃is et curie nr̃e radere
vel delere aut monetã nr̃az falſificare
preſumunt.
Itẽ contra illos qui truncos erigunt
in plateis publicis et oblatiões tolliit
ibidem.
Itẽ ne aliquis inducat aliquẽ ad ſepul
turã alibi q̃ in eccleſia ſua eligendã
Item ꝙ clerici vel religioſi nõ dñt co/
ram iudice ſeculari in cauſaz trahi. nec
coꝝ bona iudicio ſeculari arreſtari.

Incipiunt ſtatuta predicta

In noĩe ſancte et indiuidue trinita/
tis. id eſt p̃ris et filij et ſpũſſancti. Amẽ
¶ Henricus dei gratia ſancte Coloni/
enſ eccleſie archiep̃s ſacri imperij per
Italiaz archicãcellarius. Uniuerſ ec/
cleſiarum p̃latis rectoꝛibus clericis et
chr̃ifidelibus ſalutẽ in dño ſempiternã
Quoniã humana natura lõge poꝛbus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſolito tpibus labitur ad delicta et hūa/
na cupiditas litiū mater. ⁊ pacis emula
diſcordias ⁊ diſſenſiōes adinuenit. qui/
bus hūana quies eccleſiaruz et clerico/
ruz libertas opprimūtur. Nos peruer/
ſorum actibus finē quo poſſumꝰ reme/
dio ꝓſpicē cupiētes ad honorē dei ſan/
cte mrīs Romane eccl'ie necnō Colon̄
et filiarū eiꝰ ꝓ ipaꝝ pace ⁊ ſalubri ſta/
tu et libertate ſeruanda p̄deceſſoꝝ nro/
rū ſtatuta ordinaria ꝯfirmamꝰ ⁊ de cōſi/
lio et aſſenſu capl'i nr̄i et platoꝝ Colon̄
ſtatuta edimus infra ſcripta.

Contra becgardos et becgardas

Jcet ſancti p̄res cōſulta ꝓhibi/
tione ſtatuerūt ne q̄s nouā reli/
gionē fingeret vel habitū nouē
religiōis quā ſedis aplice auctas nō fir
maſſet ſibi ꝓpria temeritate aſſumeret
Sed ſi frugez vite melioris cōcupiſce/
ret vnā ſibi aſſumeret de religionibus
approbatis. Quidā tn̄ neſcientes vti cō
ceſſis laici mares et femine ideote pro/
ſus ad illicita frena laxātes ſupſtitioſis
adinuētiōibus ſatagūt inuenire nouos
ritus et mores in diſcrimē multoꝝ cum
ſcandalū et diſcordiā plerūq3 pariāt no
uitates nouūq3 viuendi modū et habi/
tum ſub paupꝑtatis vmbra tenētes bec/
gardi et becgarde et apli videlz vulga
riter appellati contra ſanctoruz patruz
et ſedis aplice ſanctiones p q̄ſtū publi/
cuz via ꝓhibita vēdicantes victualia
manibus querere prout conſueuerant
nō curādo in religioſoꝝ q̄ in ſancte reli
gionis habitu p ſacroſanctā Romanā
eccleſiā approbate dn̄o famulāur p quo/
rū ſtudiū vinea dn̄i culta cētuplicatos
creſcit in fructus diſcrimē. chriane reli/
gionis et orthodoxe fidei detrimentuz
nōne q̄ contra ſanctoꝝ patrū edita ⁊ ſe
dis aplice ſanctiōes moliunt̄ taliter de
hereſi ſuſpectos notorij ſceleris eoꝝ pre
ſūptuoſa temeritas notat q̄ more hoſtis
antiqui in lucis angelū transformantis
multorum animas decipiūt et ſeducunt
cū elemoſyna talibus in charitate non
exiſtentibus quos canonū cenſura ex/
cōicationis pena ipo facto ꝓcellit facta
ſit vacua atq3 vana. Et nō obſtāte q xꝑi/
buz dn̄icū ad pmū hoiez eſt trāſlatū Jn
ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo. Qd
ad fortes et ſui cōpotes moraliter intel
ligitur eſſe dictū. et tales in ocio victuz
vendicātes elemoſynas rapiunt que in
firmis et debilibus fuerāt pauperibus
miniſtrande. Jmmo ſcriptū eſt. Sudet
elemoſina in manu tua donec reperias
iuſtū cui des eā. Sed forte tales aſſerūt
ſe eſſe iuſtos. Sed reſpōdeāt cuiꝰ teſti/
monio ⁊ iudicio eoꝝ eſt iuſticia cōpro/
bata. Nō eccleſie in chriſto dei aploꝝum
et ſanctoꝝ ſanguine dedicate. Jn cuiꝰ
ſcādalū et infirmorū et debiliū paupeꝝ
detrimētū ſub paupꝑtatis vmbra nouuz
viuendi ritū et habitum inuenerunt in
quā iudicandi et diſcernendi int̄ iuſtuz
et impium. auctoritas in petri ꝑſona eſt
tranſlata cui dicitur. Qdcūq3 ligaueris
et ſolueris ſup terrā erit ſolutū et liga/
tū in celis. q̄ſi dicens. quē iuſtificaueris
approbamus et quē dānaueris ipſuz re/
probamus. Ceſſet ergo hoꝝ vana reli/
gio et celeri cōuerſione iudicio eccleſie
ſe ſubmittāt. Vere hi canonū cōtēptoi
res in ſpūm ſanctū a quo formā chriſtia/
na religio et viuēdi ſumpſit exordium
grauiter delinquere cōprobātur. Cum
videlz ſpūſſancti inſtinctu p ora ſancto/
ruz preſuluz ſacri ſunt canones inſtitu/
ti. Hi ſunt hypocrite triſtes. de q̄bus in
euāgelio dicit̄ eſſe cauendū qui facies
ſuas exterminant vt appareāt hoībꝰ ie/
iunantes. Hi ſunt fontes ſine aqua. vt
nebule turbinibus agitate quibus vm/
bra mortis et caligo tenebraꝝ et iuxta
xp̄bū veritatis prolatū dn̄ice vocis ora
culo reſeruat̄. De q̄bꝰ aliqui a veritatꝪ
et fidei orthodoxe compti ſunt tramite
deuiare et errores et zizanias ſeminare
Et vt omittamꝰ eorūdez errores aliq̄s